

PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII DLA GMINY BRAŃSK NA LATA 2008 – 2011

1. Wstęp

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2008 – 2011 opracowany został zgodnie z treścią Ustawy o Przeciwdziałaniu Narkomanii z dn. 29 lipca 2005 roku oraz założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Program został opracowany w ramach projektu „Wsparcie województw i społeczności lokalnych w zapobieganiu narkomanii na poziomie lokalnym”, realizowanego przez Fundację Demokracji Lokalnej na zlecenie Fundacji Fundusz Współpracy i Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii w ramach Projektu Transition Facility.

Program został opracowany przez zespół:

- Wojciech Jakubowski – przewodniczący GKRPA, sekretarz Gminy Brańsk
- Jolanta Januszewska – członek GKRPA, kierownik GOPS
- Grażyna Płonowska – członek GKRPA, nauczyciel, radna Rady Gminy

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii opracowany został w oparciu o diagnozę sytuacji w Gminie Brańsk, przeprowadzonej w okresie kwiecień – maj 2007 roku przez zespół: Wojciech Jakubowski, Jolanta Januszewska, Grażyna Płonowska.

2. Opis zjawiska na podstawie diagnozy.

Gmina Brańsk jest gminą wiejską zamieszkiwaną przez 6792 mieszkańców (stan na dzień 31.12.2006 r.). W skład Gminy wchodzi 43 wsie (44 sołectwa). Od kilku lat notuje się ujemny wskaźnik przyrostu naturalnego. Głównym źródłem utrzymania mieszkańców jest rolnictwo. Ze świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej korzysta 150 rodzin (665 osób).

Informacje do diagnozy zebrano z następujących źródeł: Publiczne Gimnazjum w Oleksinie i Glinniku, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji w Brańsku, Przychodnie Rodzinne (3), Sanepid w Bielsku Podlaskim, Zawodowy Kurator Sądowy ds. nieletnich w Bielsku Podlaskim.

Metody wykorzystane do przeprowadzenia badań: wykorzystano ankietę przeprowadzoną wśród uczniów gimnazjów, oraz wśród rodziców uczniów, przeprowadzono wywiady z Policją, GOPS, lekarzami rodzinnymi pracującymi na terenie Gminy Brańsk, Sanepidem, Kuratorem Sądowym.

Badaniami ankietowymi objęto uczniów klas trzecich gimnazjów łącznie 62 osoby (30 chłopców i 32 dziewczynki).

Wyniki przeprowadzonej ankiety:

- 1) Czy kiedykolwiek słyszałeś o środkach odurzających marihuana, amfetamina, kokaina, heroina, ekstazy – 80% - TAK
- 2) Czy kiedykolwiek chciałeś spróbować któregoś ze środków odurzających – 80,6% – NIE
- 3) Czy zdarzyło ci się kiedykolwiek używać któregoś z podanych środków:

- środki uspokajające i nasenne – 11% - TAK
i inne środki odurzające – od 1 – 2% - TAK
- 4) Jaki był wiek inicjacji narkotykowej – 15 – 16 lat
- 5) Skąd wzięłeś środek odurzający?
- braliśmy wspólni z grupą przyjaciół – 8%
  - od starszego brata lub siostry – 3%
  - od obcej osoby - 1,5%
  - wzięłem w domu bez pozwolenia rodziców – 1,5%
- 6) Z jakiego powodu spróbowałeś tego środka?
- z ciekawości – 8%
  - chciałem zapomnieć o problemach – 3%
  - chciałem być na „haju” – 1,5%
- 7) Czy proponowano Tobie którąkolwiek z substancji odurzających – 4,8% TAK
- 8) czy mieszkasz z rodzicami – 98% - TAK
- 9) Jak bardzo Twoim zdaniem ludzie ryzykują że sobie zaszkodzą jeśli używają narkotyki
- nie ma ryzyka – 11%
  - małe ryzyko – 8%
  - umiarkowane ryzyko – 16%
  - duże ryzyko - 52%
  - nie wiem - 13%
- 10) Czy twoi rodzice wiedzą gdzie spędzasz sobotnie wieczory?
- zawsze wiedzą – 46,8%
  - zwykle wiedzą – 25,8 %
  - czasem wiedzą – 16,1 %
  - zazwyczaj nie wiedzą – 8%
- 11) Mogę łatwo dostać w podarunku pieniądze od matki lub ojca?
- nigdy - 5%
- 12) Mogę łatwo otrzymać wsparcie emocjonalne od matki lub ojca?
- nigdy – 5%

Ankiety skierowano do 50 rodziców gimnazjalistów. Zwrócono tylko 10 częściowo wypełnionych. Z ankiet wynika, że problem narkomanii nie jest dostrzegany lub traktowany jako mało ważny. Zdaniem dorosłych używanie narkotyków przez młodzież jest zdecydowanie potępiane. Narkomana postrzegają jako człowieka chorego, mającego zły wpływ na innych, którego należy leczyć, izolować od społeczeństwa, otoczyć opieką

Wnioski z ankiety

Badania ankietowe wykazały, że zagrożenie problemem narkomanii w środowisku gimnazjalistów jest niewielkie, ale nie można powiedzieć, że problem nie istnieje.

Tylko 4,8% badanych uczniów miało propozycję zażywania narkotyków. Można wywnioskować, że jeśli ktoś spróbował to jest to używanie okazjonalne.

Badani znają podstawowe narkotyki, w większości wiedzą, jakie są negatywne skutki stosowania używek i wiedzą, gdzie mogą szukać pomocy. Najczęściej stosowanymi substancjami są: leki uspokajające i nasenne, alkohol razem z tabletkami, kokaina.

Zjawisko narkomanii w Gminie Brańsk, nie jest postrzegane jako duży problem, ale jest niska świadomość wzrostu zagrożenia.

W związku z powyższym należałoby podjąć wszelkie działania profilaktyczne.

Wnioski z przeprowadzanych wywiadów:

Z odpowiedzi uzyskanych z instytucji do których zgłosiliśmy się z zapytaniem otrzymaliśmy

odpowiedzi negatywne – nie było kontaktu z osobami zażywającymi narkotyki.

Zdiagnozowane obszary problemowe

SKUTKI:

młodzież we własnym zakresie organizuje czas wolny bez kontroli dorosłych

skutki zdrowotne

sięganie po inne narkotyki

zachowania ryzykowne

używanie przez młodzież leków uspokajających jako środków odurzających

brak świadomości ryzyka

eksperymentalne i okazjonalne zażywanie narkotyków

możliwości korzystania kieszonkowego na zakup narkotyków

PROBLEM:

Zbyt niska świadomość młodzieży i osób dorosłych na temat zagrożeń wynikających z używania środków psychoaktywnych w Gminie Brańsk

PRZYCZYNY:

niedostateczna organizacja czasu wolnego młodzieży

szukanie przez młodzież nowych wrażeń, doświadczeń

dorośli nie dostrzegają problemu zażywania narkotyków wśród młodzieży

brak świadomości ryzyka związanego z eksperymentowaniem ze środkami psychoaktywnymi

brak kontroli wydatków

brak świadomości rodziców o używaniu leków uspokajających jako środków odurzających

4. Definicja celów Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Po etapie analizy i diagnozy został określony problem główny oraz przyczyny. Jego rozwiązanie będzie celem programu.

Rezultaty:

wyeliminowanie
zjawiska nudy i
wpływ dorosłych na
zachowania
młodzieży

większa
świadomość na
temat skutków
zażywania
narkotyków

większa świadomość
rodziców

większa kontrola
rodziców nad
wydatkami i czasem
wolnym dzieci

mniejsze
zainteresowanie
chęcią
eksperymentowania
ze środkami
psychoaktywnymi

spotkania z rodzicami

Cel główny:

ZWIĘKSZENIE ŚWIADOMOŚCI WŚRÓD MŁODZIEŻY I DOROSŁYCH DOTYCZĄCEJ ZAGROŻEŃ WYNIKAJĄCYCH Z ZAŻYWANIA ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH

Działanie:

Organizacja czasu
wolnego młodzieży

Wskazywanie
młodzieży
właściwych
wzorców zachowań

Podniesienie
świadomości
rodziców
dotyczącej
problemu
narkomanii

Wyposażenie świetlic
wiejskich w odpowiedni
sprzęt

Uświadomienie
zagrożeń
wynikających z
eksperymentowania
ze środkami
psychoaktywnymi

zwrócenie uwagi na
kontrolę wydatków
dzieci

Organizowanie zajęć
pozalekcyjnych, kółek
zainteresowań

Cel szczegółowy	Wskaźnik	Źródło pozyskiwania wskaźnika
Organizacja czasu wolnego	Liczba osób uczestniczących w wycieczkach, zajęciach pozalekcyjnych, zajęciach organizowanych przez GOUK	Lista obecności, raporty organizatorów, sprawozdania z działalności GOUK
Wskazywanie młodzieży właściwych wzorów zachowań	Liczba młodzieży uczestniczącej w spotkaniach, festynach rodzinnych	Sprawozdania, raporty organizatorów, informacje ze szkół
Uświadomienie zagrożeń wynikających z eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi	Liczba osób biorących udział w zajęciach, spotkaniach, prelekcjach, pogadankach, liczba ankietowanych	Raporty organizatorów, listy obecności, ankiety
Podniesienie świadomości rodziców dotyczącej problemu narkomanii	Liczba rodziców uczestniczących w spotkaniach	Informacje organizatorów

5. Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii.

Organizacja czasu wolnego

Zadania	Działania	Wskaźniki	Źródła	Odpowiedzialni	Budżet dział/rozdział	Termin
Zajęcia rekreacyjno-sportowe	Zorganizowanie zespołu. napisanie planu pracy. Zatrudnienie nauczyciela	Umowa o pracę. Dwa razy w tygodniu.	Dziennik zajęć	Dyrektor szkoły.	851/85153	Cały rok
Zorganizowanie świetlic wiejskich	Urządzenie pomieszczeń. Opracowanie programu. zatrudnienie opiekuna.	Umowa o pracę raz w tygodniu.	Dziennik zajęć.	Dyrektor GOUK.	851/85153	Cały rok.
Szkoły otwarte w wakacje	Uzgodnienie z dyrektorem szkoły, wybór opiekuna	Liczba młodzieży biorącej udział w zajęciach	Raport dyrektora	Dyrektor szkoły	851/85153	Lipiec - sierpień

Wskazywanie młodzieży właściwych wzorców zachowań

Zadania	Działania	Wskaźniki	Źródła	Odpowie dzialni	Budżet dział/ rozdział	Termin
Prowadzenie zespołu ludowego „Mianka”	Umowa z opiekunem	Liczba członków zespołu	Raport dyrektora	Dyrektor szkoły	851/ 85153	Cały rok
Festyn rodzinny	Opracowanie programu, wybór prelegenta organizacja konkursów	Liczba osób biorących udział	Program festynu, raport organizatora	Dyrektor szkoły	851/ 85153	Raz w roku

Uświadomienie zagrożeń wynikających z eksperymentowania ze środkami psychoaktywnymi

Zadania	Działania	Wskaźniki	Źródła	Odpowie dzialni	Budżet dział/ rozdział	Termin
Prelekcje profilaktyczne w szkołach	Umowa ze specjalistą	Liczba uczniów biorących udział	Lista obecności, tekst umowy	GKRPA	851/ 85153	Cały rok
Międzyszkolny teatr profilaktyczny	Zorganizowanie zespołu, napisanie planu pracy, wybór opiekuna	Liczba młodzieży biorącej udział w zajęciach	Plan pracy	Dyrektor GOUK	851/ 85153	Cały rok
Porady terapeutyczne	Umowa z terapeutą, podanie godzin przyjęć	Zatrudnienie terapeuty	Sprawozdanie roczne, tekst umowy	GKRPA	851/ 85153	Cały rok

Podniesienie świadomości rodziców dotyczącej problemu narkomanii

Zadania	Działania	Wskaźniki	Źródła	Odpowie dzialni	Budżet dział/ rozdział	Termin
Prelekcje dla rodziców	Uzgodnienie z dyrektorami gimnazjów, wybór prelegenta	Liczba rodziców biorących udział, umowa zlecenie	Lista obecności, tekst umowy	GKRPA	851/ 85153	Dwa razy w roku

EWALUACJA PROGRAMU

Odpowiedzialnym za realizację programu jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Raz na pół roku Komisja analizuje realizację programu. Po zakończeniu roku kalendarzowego przedkłada Radzie Gminy sprawozdanie z realizacji za dany rok, w ostatnim roku sprawozdanie z wykonania całego programu.

Partnerami w realizacji programu są: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Gminny Ośrodek Upowszechniania Kultury, Szkoły Podstawowe i Gimnazja z terenu Gminy Brańsk.

Przewodniczący Rady Gminy

Ryszard Wietoszko